

Vernyik Ágnes:

Meteorológiai megfigyelések
munkafüzet alsó tagozatosok számára

Balassagyarmati Tankerületi Központ,
Érsekvadkerti Petőfi Sándor Általános Iskola

2019

A kiadvány Európai Unió Európai Szociális Alapja (ESZA) támogatásával valósul meg, a Magyar Állam társfinanszírozása mellett.

A projekt azonosító száma:
EFOP-3.3.7-17-2017-00056

A projekt kedvezményezettje:
Balassagyarmati Tankerületi Központ

A projekt címe:
Szabadon, játszva – informális és nem formális tanulási terek fejlesztése

1. Meséljétek a képről! Mi jellemzi az őszi időjárást? Milyen tevékenységeket végezhetünk ilyenkor?

Kép forrása: OFI Újgenerációs tankönyv, Környezetismeret 1., 2016

2. Karikázd be, hogy ki nem öltözött az őszi időjárásnak megfelelően! Beszéljétek meg, miért fontos, hogy mindig az időjárásnak megfelelően öltözködjünk!

Kép forrása: OFI Újgenerációs tankönyv, Környezetismeret 1., 2016

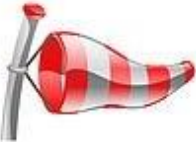
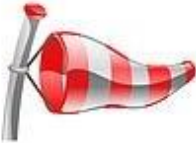
Név: _____

Osztály: _____

- 3. Rajzoljatok három olyan képet, amelyeken érzékeltetitek az őszi időjárást! Figyeljete a színekre is!**

Viharos szél fújja a fát.	Szélcsend, kissé borult az ég.	Szakadó eső.

- 4. Sudoku. Rajzoljátok be az üres helyekre a hiányzó képeket úgy, hogy**
- minden sorban és oszlopban csak egyszer szerepeljen mind a négyféle kép,
 - és egy nagyobb keretbe is csak egyszer kerülhet be mindegyik!

1. Igaz (I) vagy hamis (H)? Jelöljétek a megfelelő betűjellel, hogy mi jellemző és mi nem az ősze!

Gyakran esik az eső.	
Kirügyeznek a fák.	
Végre elolvad a hó.	
Elsárgulnak, majd lehullanak a fák levelei.	
Gyakran hűvös az idő.	
Szükségünk van kabáttra.	
Sokszor felhős az ég.	
A költöző madaraink visszarepülnek Afrikába.	

2. Szókereső. Találjátok meg a betűrácsban a szövegben kiemelt szavakat!

L	E	H	U	L	A	J	T	J	Á	K	Y	T	
P	O	C	S	O	L	Y	A	L	I	I	C	L	T
O	M	Z	Q	U	J	V	E	W	B	O	D	Q	M
U	W	X	Q	U	G	M	S	Z	T	L	A	O	G
U	K	L	H	W	E	N	Ö	E	R	S	E	K	U
M	Z	K	C	S	Q	S	I	H	F	U	T	G	M
F	D	F	T	J	Y	D	G	R	B	A	T	Z	I
K	Q	B	R	N	W	Z	K	R	C	X	T	K	C
W	H	Y	E	G	E	S	Ö	K	A	B	Á	T	S
X	Ü	S	Z	Í	N	E	S	Z	I	L	V	A	I
R	V	S	Z	Ü	R	E	T	E	L	É	S	M	Z
S	Ö	M	D	X	B	O	R	Ú	S	O	Z	V	M
F	S	U	D	K	W	B	B	F	X	M	T	H	A
V	U	J	U	C	K	G	W	C	X	M	V	Q	N

Ősszel az idő már sokszor **hűvös**, és a **borús** égből esik az **eső**. Ilyenkor, ha nem akarunk teljesen elázni, szükségessé válhat az **esőkabát** viselése. Jó, ha **gumicsizma** is van a lábunkon, hiszen sok a **pocsolya**. Az erdők gyönyörűvé válnak a sok **színes** levéltől, de a fák végül **lehullajtják** azokat. Ebben az évszakban érik a **szilva**, a szőlő, és **szüretelés** is ekkor történik.

3. Olvassátok le a képekről, milyen időjárást mutatnak!

4. Oldjátok meg a találós kérdéseket, majd rajzoljátok is le a megfejtéseket!

Hol vizet önt, hol havat int,
Hol jeget szór fejedre,
S elszáll - pedig szárnya sincsen –
Nyugatra, keletre.

A large, empty rectangular box with a blue border, intended for drawing the answer to the first riddle.

Honnan jön? Senki se tudja.
Azt se, merre visz az útja.
Kéményeken furulyáz,
Tőle lobban a parázs.
Hátán felhő lovagol,
Nád előtté meghajol.

A large, empty rectangular box with a blue border, intended for drawing the answer to the second riddle.

5. Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd a megfelelő betűjelet az alábbi ősszel kapcsolatos állítások mellé!

Csapadék nélkül nem élnének a növények.	
A napsugárzás melegíti a levegőt.	
Néha tavasszal és ősszel is esik a hó.	
Az őszre mondják, hogy szeszélyes.	
Csak északról fúj a szél, azért van hűvösebb.	
Jellemző a borult, esős időjárás.	
Visszatérnek hozzánk a költöző madaraink.	
Még kánikula is előfordulhat.	

6. a) Olvassátok le az időjárás állomásról az alábbi adatokat és írjátok be a megfelelő helyre!

Napsütés	Hőmérséklet	Csapadék	Szélirány	Szélerősség

b) A fent lejegyzett adatok alapján szép, kerek mondatokban fogalmazzatok meg egy helyi időjárás-jelentést, majd adjátok is elő egymásnak!

7. Egészítsétek ki a Petőfi Sándor által írt versrészlet szövegét!**Itt van az ősz, itt van újra**

Itt van az ősz, itt van újra,
S, mint mindig, énnekem.

Tudja isten, hogy mi okból

Szeretem? de szeretem.

Kiülök a dombtetőre,
Innen nézek szerteszét,
S hallgatom a fák lehulló
..... lágy neszét.

Mosolyogva néz a földre
A szelíd nap,
Mint elalvó gyermekére
Néz a szerető anya.

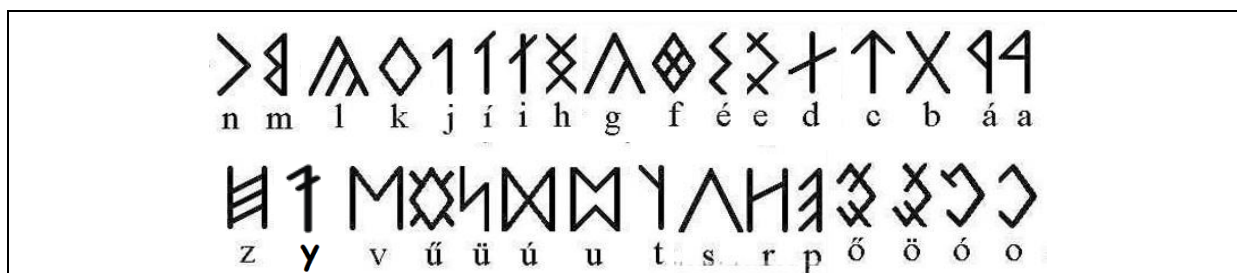
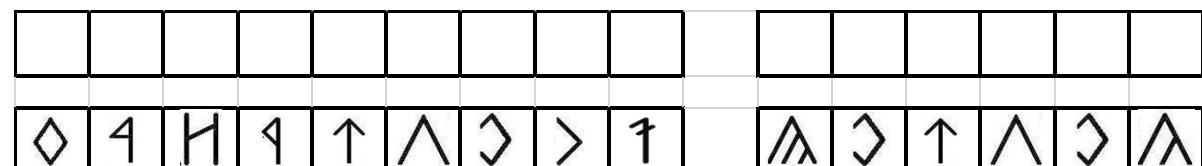
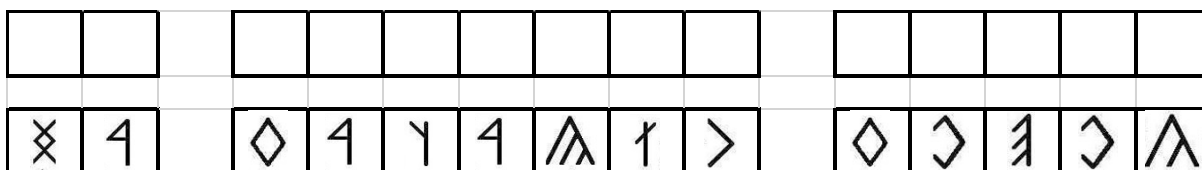

És valóban ősszel a föld
Csak, nem hal meg;
Szeméből is látszik, hogy csak
Álmos ő, de nem beteg.

Levetette szép.....,
Csendesen levetkezett;
Majd felöltözik, ha virrad
Reggele, a kikelet.

Aludjál hát, szép.....,
Csak aludjál reggelig,
S álmodj olyakat, amikben
Legnagyobb kedved telik.

sugara	ruháit	természet	elalszik	levelének	szép
--------	--------	-----------	----------	-----------	------

8. a) Fejtsétek meg a következő rejtvényt!**b) Beszéljétek meg, mit jelent a fenti időjárással kapcsolatos népi jóslás!**

1. Alkossatok szóláncot! Milyen szavak jutnak eszetekbe az őszelel? Az első kör után nehezíthetítek a feladatot azzal, hogy az előző szó utolsó betűjével kezdődjön a következő szó!
2. Találjátok ki a kép alapján, melyik időjárással kapcsolatos közmondásra gondolhattunk!

Írd ide: _____

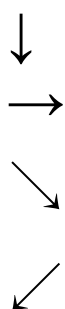
Mit jelent? _____

3. Anagrammák. Összekeveredtek a betűk a szavakban. Segítsetek, hogy mindegyik a helyére kerüljön! Írjátok le a helyes szavakat a vonalra!

mőhrééstelk	geszlesőrés	pacsdéak	npaüistsé	nyélszrái	jőársiád
-------------	-------------	----------	-----------	-----------	----------

4. a) Találjátok meg a betűrácsban az elrejtett, őszi időjárással kapcsolatos szavakat (összesen 13 szó)! Használjátok színes ceruzát a jelölésükhöz!

Irányok:

C	S	P	P	V	A	H	N	P	B	N	Y	K	E	G
P	E	F	B	H	B	K	G	W	S	Y	X	U	Q	P
L	S	E	Y	O	H	S	Z	É	L	C	S	E	N	D
Z	S	L	S	K	R	E	T	A	H	U	B	V	V	E
H	N	H	Q	Z	Ö	U	B	R	Ű	S	N	L	C	S
F	F	Ő	P	G	A	D	L	Q	V	R	A	J	R	Ő
B	X	S	D	F	Y	R	L	T	Ö	B	H	N	V	E
M	Z	P	L	P	F	I	Y	T	S	I	A	Y	X	Y
G	V	C	U	E	R	Ő	S	C	D	P	M	E	D	I
T	R	D	T	K	J	G	K	E	O	A	J	G	Q	R
H	M	Q	G	Q	E	Y	G	S	Q	U	I	S	H	K
U	D	E	Q	H	D	E	E	P	Y	W	S	V	S	H
M	R	F	L	V	X	N	Y	V	I	H	A	R	O	S
J	S	G	G	E	Z	G	F	L	A	N	G	Y	O	S
V	D	X	W	K	G	E	U	Q	M	H	I	Q	U	C

- b) Melyikkel mit jellemzünk? Csoportosítsd a megtalált szavakat!

hőmérséklet

szél

csapadék

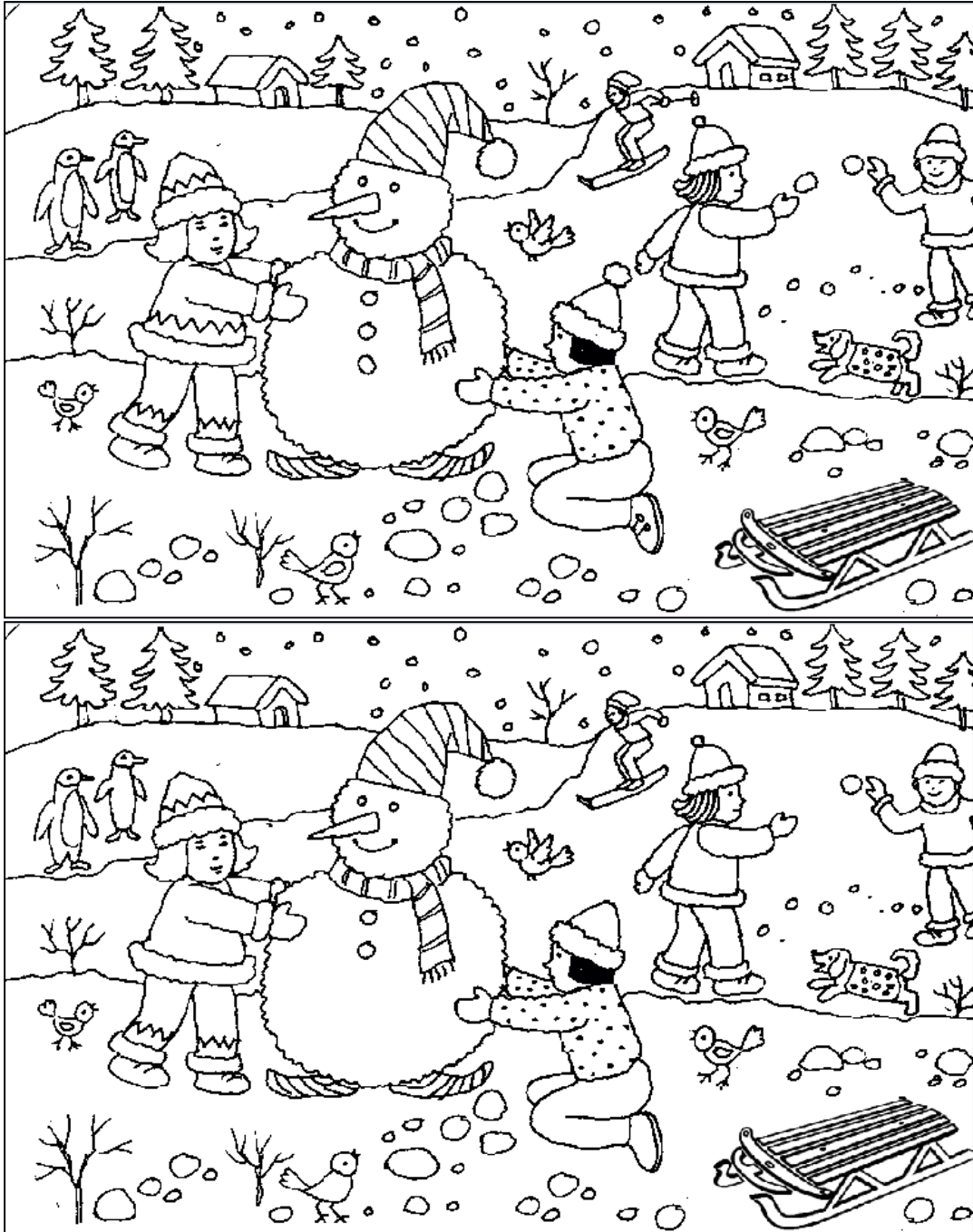
napsütés

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

5. Barkochba. Egy gyerek menjen ki a teremből. A többiek az előző feladat alapján kitalálnak egy ősszel kapcsolatos időjárási jelenséget, tevékenységet, öltözetet, stb., és kérdés-felelet formájában segítik annak kitalálását.

TÉL

1. Találjátok meg a 10 különbséget a két kép között! Színes ceruzával rajzoljátok oda, ami hiányzik!

2. A fenti kép alapján

- jellemezzétek a téli időjárást,
- mondjátok el azt is, mire kell odafigyelni az öltözködéskor, és hogy
- mi mindent lehet csinálni télen a szabadban, valamint hogy
- milyen veszélyeket rejt a kinti játék és hogyan előzhető meg a baleset!

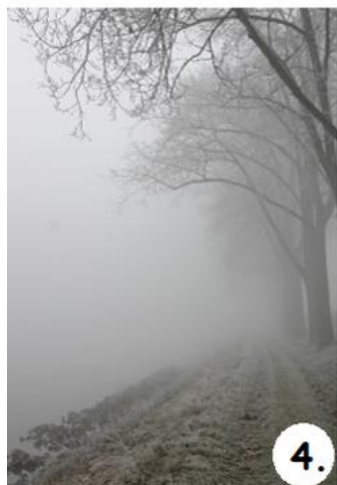
3. Milyen az idő ma? Töltsétek ki a táblázatot! Használjátok az alábbi jelöléseket!

napsütés, felhőzet:	napos – 	felhős – 	borult – 	
csapadék:	eső – 	hó – 	köd – 	
szél:	szélcsend – 	gyenge – 	erős – 	viharos –
hőmérséklet:	langyos – 	meleg – 	hűvös – 	hideg –

	hőmérséklet	napsütés	csapadék	szél
reggel				
délben				
délután				

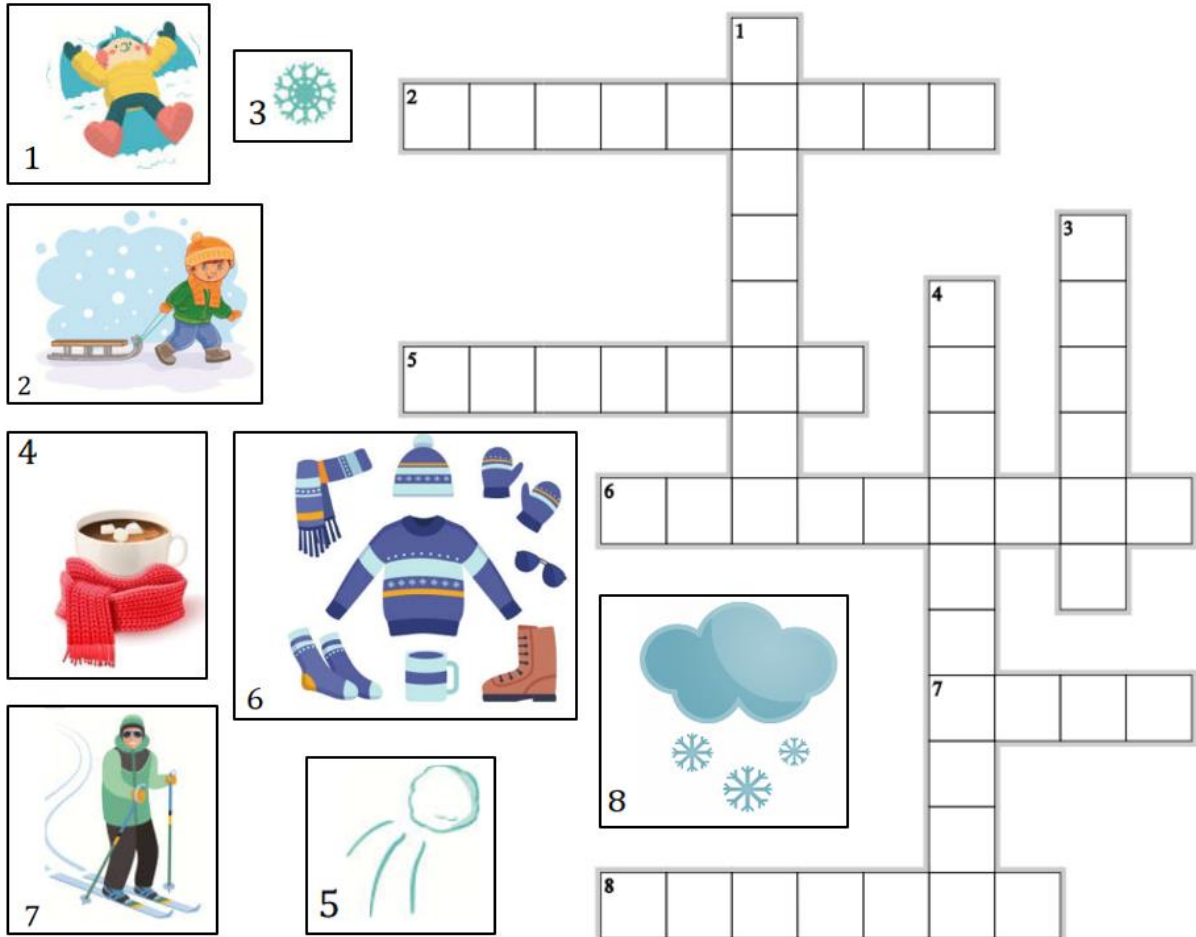
4. Írjátok be a kép sorszámát a megfelelő helyre!

zúzmara		köd, ködszítálás		dér		hó, havazás	
hópehely, hókristály		jégvirág		ónos eső		jég	

TÉL

5. Írd be a képeknek megfelelő megoldásokat!

6. Anagrammák. Írd le a szavakat a betűk helyes sorrendbe állításával!

dehig _____

rijvágég _____

mzaaúzr _____

záhvaas _____

érd _____

gjé _____

gofays _____

eóhplehy _____

sztlásádöki _____

méhróó _____

Osztály: _____

a) Töltsétek ki a táblázatot! Használjátok az alábbi jelöléseket!

	hőmérséklet	napsütés	csapadék	szél
reggel				
délben				
délután				

b) Az adatok alapján szép, kerek mondatokban fogalmazzatok meg egy időjárás-jelentést a mai napra!

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

TÉL

1. Szókereső. Találjátok meg a betűrácsban az elrejtett szavakat!

Irányok: → ← ↓ ↑ ↘ ↙

havazás

mínusz

zúzmara

dér

jégvirág

hópehely

hideg

jégsap

fagyos

hózápor

Z	M	M	R	H	P	E	O	N	P	I	C	M	Y	L
K	F	G	E	K	I	J	Y	B	Z	U	R	F	D	J
F	N	A	C	D	I	D	P	Q	V	T	W	W	Q	S
A	W	R	Y	L	E	H	E	P	Ó	H	V	S	J	M
G	F	A	W	I	M	S	T	G	E	R	E	P	É	U
Y	Q	M	X	N	S	Í	A	K	A	E	Z	N	G	E
O	T	Z	X	H	Q	Q	N	D	É	R	J	K	C	N
S	S	Ú	N	J	C	J	N	U	O	U	W	L	S	Q
I	K	Z	Y	T	É	U	A	X	S	G	D	W	A	G
R	R	W	F	H	M	G	Y	B	C	Z	C	V	P	H
Q	X	H	S	Á	Z	A	V	A	H	N	O	Z	D	F
N	P	O	Q	C	F	A	D	I	H	S	K	F	O	H
A	V	F	D	F	C	W	V	I	R	N	N	D	I	W
N	M	J	R	O	P	Á	Z	Ó	H	Á	G	A	Q	T
B	C	G	D	B	M	V	U	K	S	Q	G	S	J	W

2. Soroljátok fel olyan eszközöket, amelyek arra szolgálnak, hogy időjárással kapcsolatos információkat, adatokat gyűjthessünk! Írjátok is le egy-két szóval, melyik mire való!

3. Egészítsétek ki a mondatokat!

A nagy hidegben megszilárdult vizet-nek nevezzük.

Amikor a víz szilárd jéggé alakul, akkor azt mondjuk, hogy a víz

Amikor a jég folyékony vízzé alakul, akkor azt mondjuk, hogy a jég

Az a hőmérséklet, amikor a vízből jég lesz, az a fagyáspont. Ennek értéke °C.

Amikor a hidegben látszik a leheletünk, azt úgy nevezzük, hogy

4. a) Magyarazzátok meg a következő népi, időjárással kapcsolatos megfigyeléseket!

Ha Márton (nov. 11.) fehér, enyhe lesz a tél.	
Ha Katalinkor (nov. 25.) kopog, Karácsonykor locsog.	
Ha András (nov. 30.) fehér, rossz év várható.	
Fekete Karácsony - fehér húsvét.	
A vízkereszti (jan. 6.) hó tartós hó.	
Ha Piroska napján (jan. 18.) fagy, az negyven napig el nem hagy.	
Ha a medve ma meglátja a saját árnyékát (febr. 2., Gyertyaszentelő Boldogasszony napja), hosszú tél lesz!	
Fagyosszentek: Pongrác, Szervác, Bonifác (máj. 12., 13., 14.)	

b) Az a) feladatban szereplő dátumokat figyelve mit vesztek észre? Mire lehet ezekből következtetni? Beszéljétek meg! (Kezdjétek a téli hónapok felsorolásával!)

Osztály: _____

1. a) Keressetek minél több rokon értelmű szót!

hideg	fázik	kopár	előrejelzés	halk
				

b) Írjatok oszloponként egy-egy szép, kerek mondatot az egyik talált szóval a téli időjárással kapcsolatban!

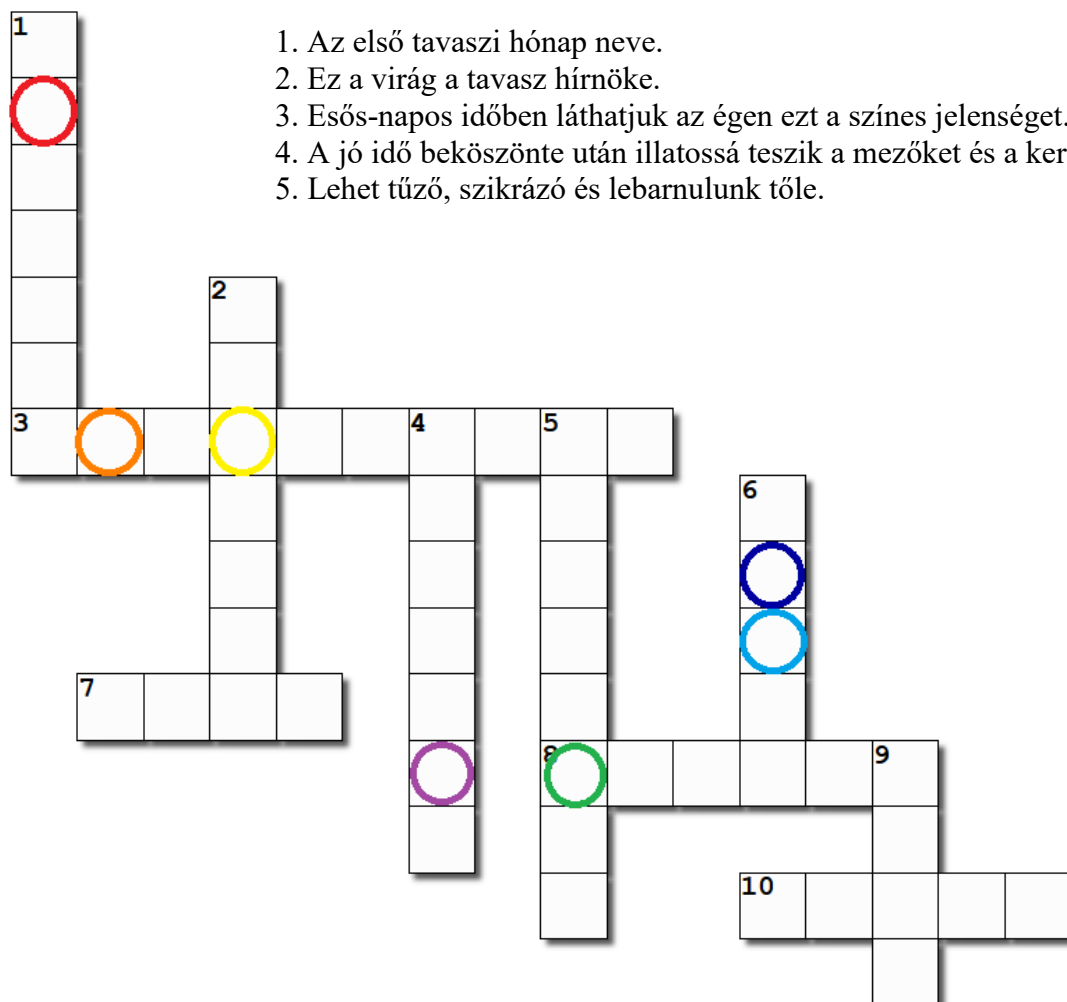
[illegible]

2. Igaz (I) vagy hamis (H)? Írjátok a megfelelő betűjelet az állítások után!

A víz csak akkor fagy meg, ha maximum $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ van kint.	
A víz lehet folyékony, szilárd, de légnemű nem.	
A zúzmara és a dér szilárd halmazállapotú.	
Amikor a levegő lehűl, akkor a gáz halmazállapotú pára kicsapódik, és folyékony vízzé alakul.	
Havazás nem csak télen alakulhat ki.	

TAVASZ

8. Oldjátok meg a keresztrejtvény feladványait, majd a kiemelt betűkből a színeknek megfelelően írjátok le a megfejtést!

6. Ez a madár tavasszal visszatér hozzánk a meleg Afrikából.
 7. Az ágakon fejlődő kidudorodás, amiből a levél lesz.
 8. Ebben az évszakban jönnek vissza a költöző madarak Afrikából.
 9. Ilyen színbe borul a természet tavasszal.
 10. Eső esik belőle.

A megfejtés:

A megoldás a tavasz időjárására jellemző. Indokoljátok meg, hogy miért!

9. Olvassátok el az alábbi verset! Húzzátok alá benne a tavaszra jellemző időjárási jelenségek neveit és írjátok is le a vonalra! Beszéljétek meg, mit tudtok róluk!

Bartos Erika
TAVASZKÖSZÖNTŐ

Cseppen a tóba a reggeli zápor,
Fütyög a fecske a ház tetején,
Csillan a harmat a bodzavirágon,
Orgonaillatot ringat a szél.

Őrzik a méhek a jóízű mézet,
Hajnali dallamot zeng a rigó,
Gyűjti a mókus a friss eleséget,
Csörren a zsákban a sok mogyoró.

Ébred a hörcsög a vén fa tövében,
Pattan a kis rügy a gesztenyefán,
Röppen a cinke a Nap melegében,
Ugrik a szöcske a sáska után.

Véget ér álma az erdei sünnnek,
Koppan a földre a régi dió,
Jégcsapos éjjelek mind tovatűnnek,
Nyargal a réten az ifjú csikó.

Csendes az este az erdei tájon,
Csillagok ezreit ontja az ég,
Súlytalan szárnyakon libben az álom,
Alszik az ágon a csöppnyi veréb.

10. Színezzétek ki a megfelelő válaszokat!

1) Melyik nem lehet a szivárvány egyik színe?

citromsárga
barna

kék
piros

2) Melyik csapadékfajttával nem találkozhattok tavasszal?

eső
harmat

zúzmara
köd

3) Melyik a kakukktojás?

mennydörgés
zápor

szélforgó
villámlás

4) Fejezzétek be a mondatot! Beszéljétek is meg, hogy ez mit jelent!

Sándor, József, Benedek zsákban hozzák a ...

havat
hideget

szeleket
meleget

5) Egészítsétek ki a mondatot! Beszéljétek is meg, hogy ez mit jelent!

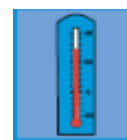
A májusi eső ... ér.

sok pénzt
ezüstöt

aranyat
nem sokat

11. Különböző színű ceruzákkal kössétek össze a szavakat a megfelelő képekkel!

a hőmérséklet mérésére való
borult idő
erős szél
esőt jelez
derült idő
szélcsend
kissé felhős idő

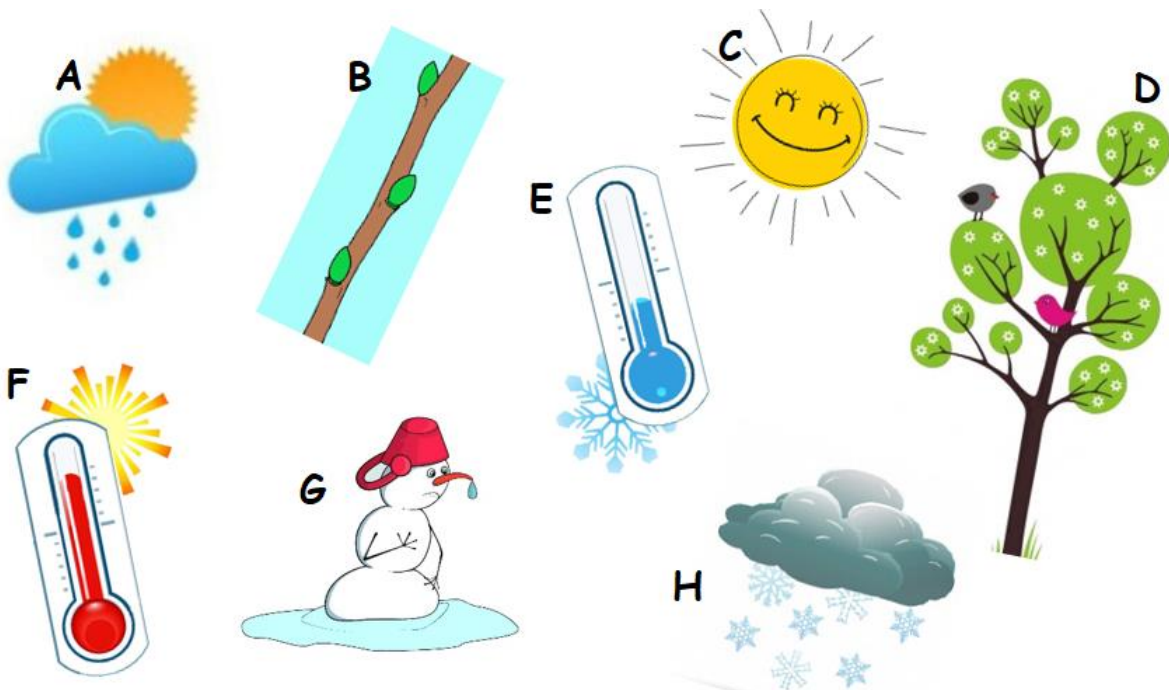

TAVASZ

1. Találjátok ki a megoldásokat! Írjátok a második oszlopba!

Ez melegíti fel a levegőt.	
A tavasz hírnökének is nevezik.	
A levegő különböző erősségű és irányú mozgása.	
Esős-napos időben láthatjuk az égen ezt a színes jelenséget.	
Lehet tűző, szikrázó és leburnulunk tőle.	

2. Hogyan lesz a télből tavasz? Jelöljétek a helyes sorrendet a betűk megfelelő helyre írásával!

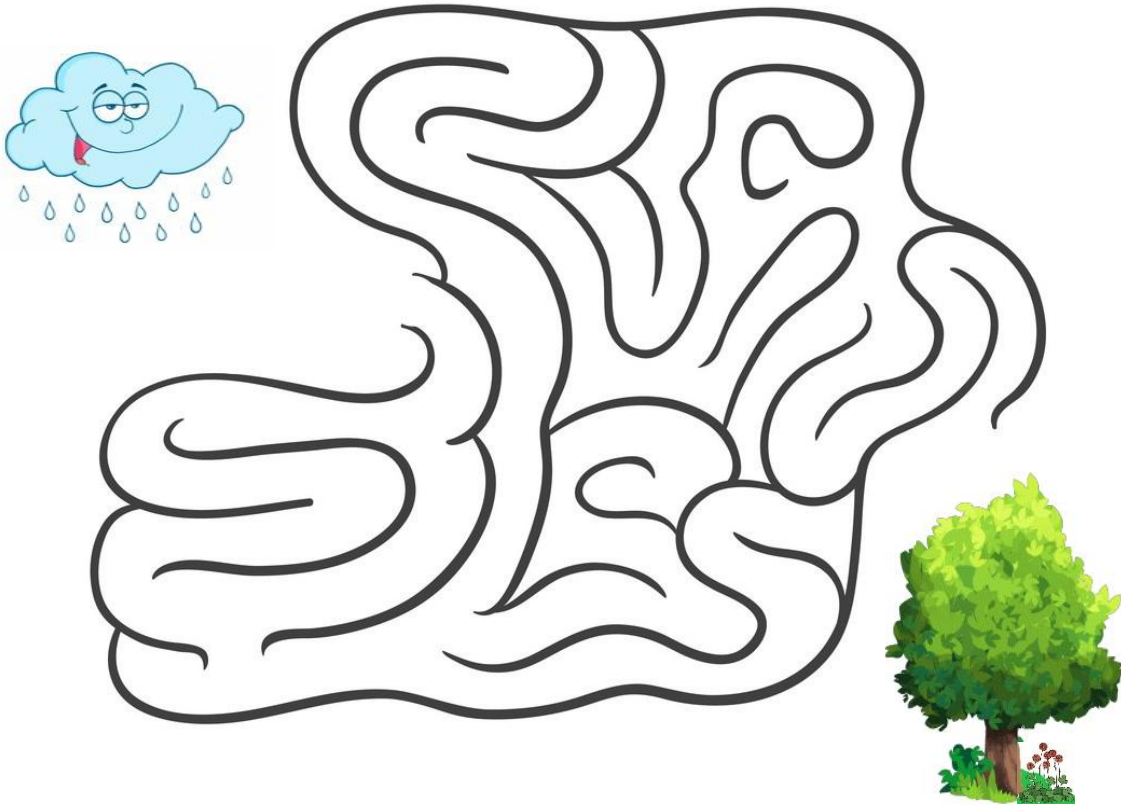
1.	
2.	

3.	
4.	

5.	
6.	

7.	
8.	

3. a) Segítsetek az esőcseppeknek eljutni a földre, hogy a növények végre ihassanak egy kicsit!

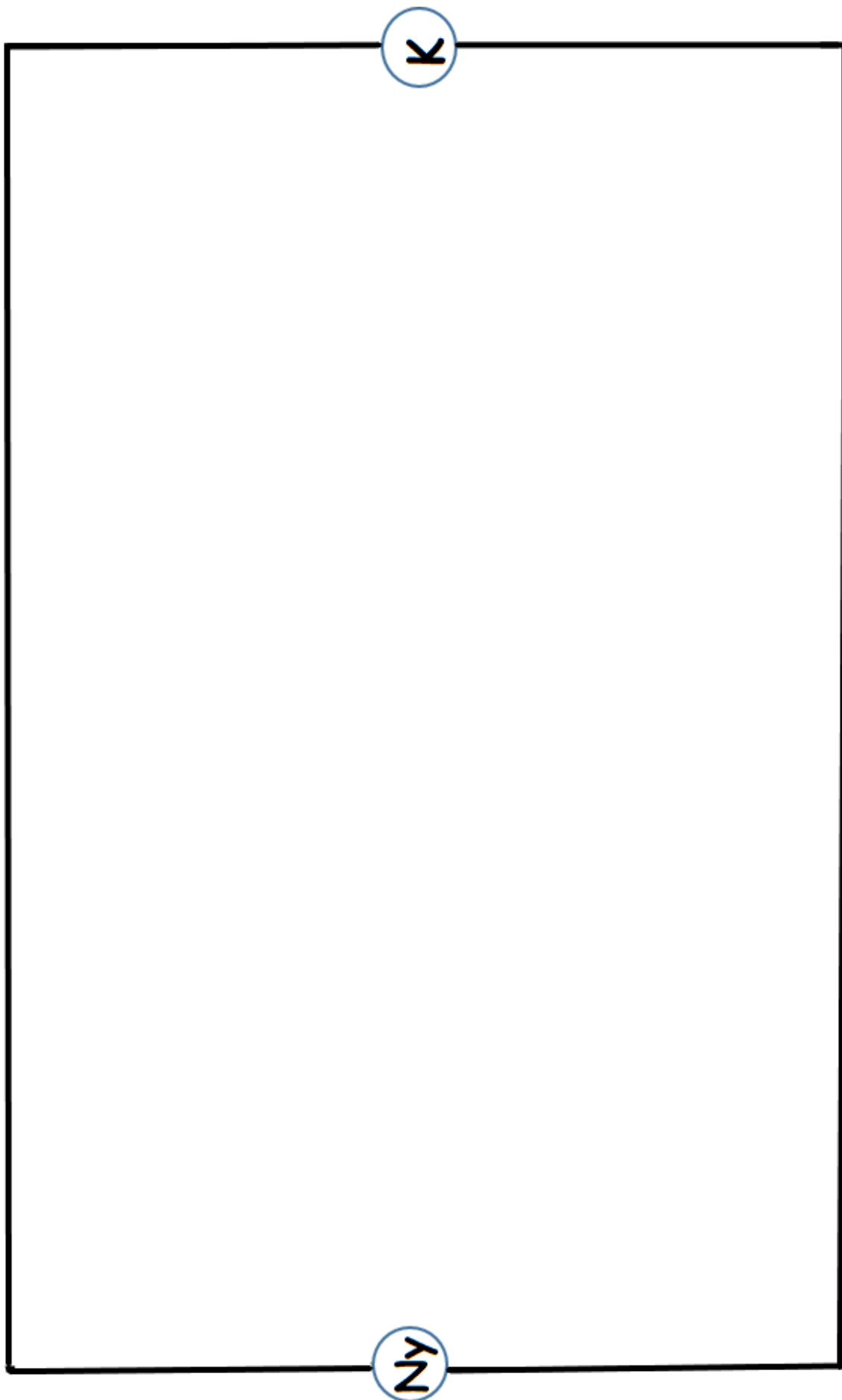
- b) Az a) feladat alapján gondoljátok végig, miért szoktuk mondani, hogy a májusi eső aranyat ér? Beszéljétek meg!

4. Készítsetek tavaszi képet a rövid kis történet felolvasása után! Ügyeljete az elhangzó részletekre!

Élt egy Peti nevű kisfiú a faluban. Reggel, mikor felébredt, felvette a kedvenc, sárga színű pólóját, kék nadrágját, barna cipőjét és persze a piros sapiját. Gondolta, lemegy Buksihoz, a kutusához játszani a kertbe. Leültek nagy vidáman a szép zöld fűbe, a fa mellé. A nap szerencsére még hétágra sütött. Petitól jobbra a színes virágok csak úgy bontogatták szirmaikat. Az illatok odavonzottak három méhecskét, Petiék körül pedig két gyönyörű pillangó repkedett. A fa odújából egy kismadár kíváncsian csipogott rájuk. Peti azonban észrevette, hogy keletről esőfelhők közelednek, és ugyaninnen fújta a szél a fa leveleit és a virágokat is, ezért a kisfiú végül visszament a házba, még mielőtt eleredt volna az eső.

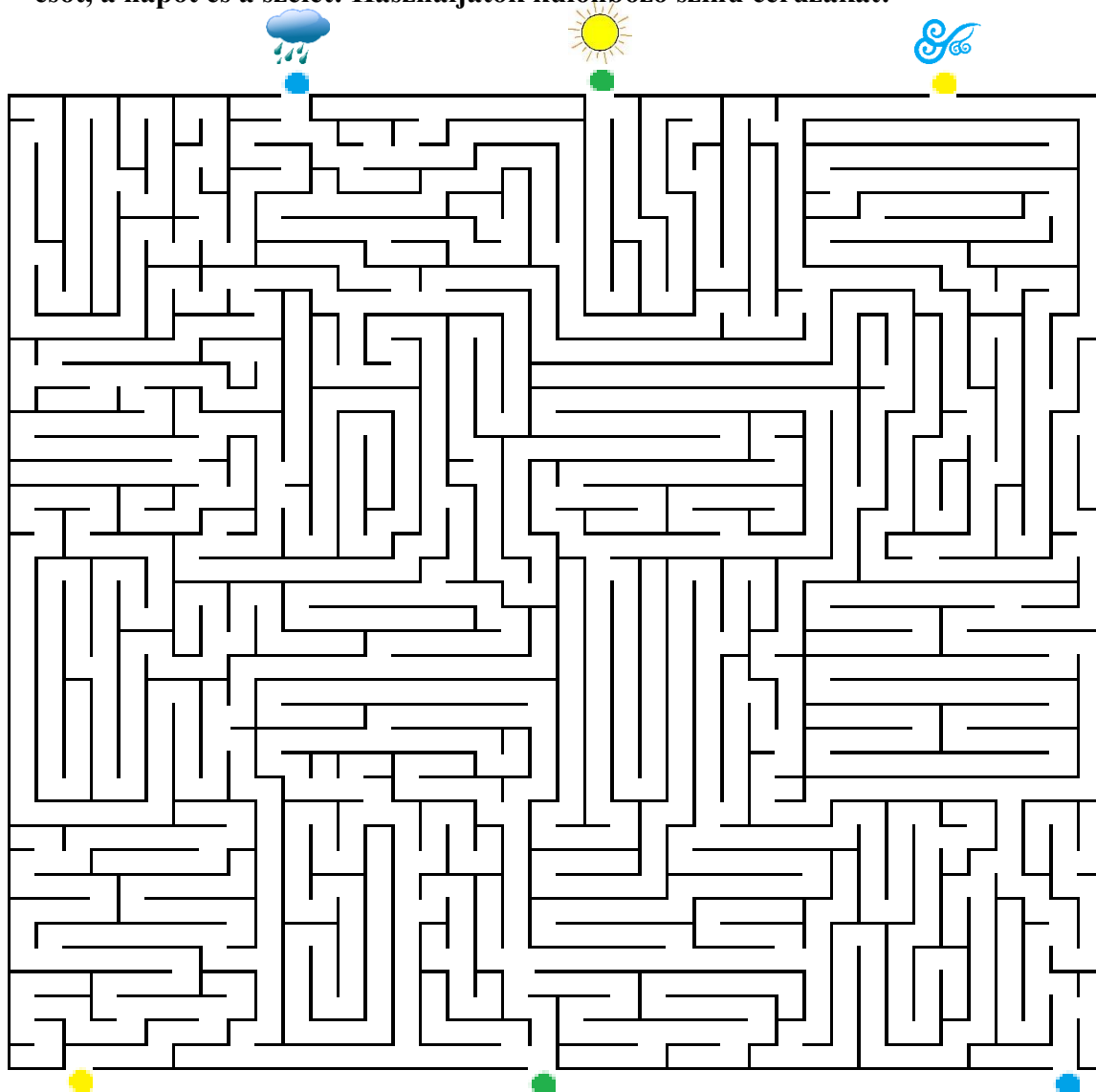
Név: _____

Osztály: _____

TAVASZ

1. a) A labirintusban a színes pöttyöknek megfelelően irányítsátok a megfelelő útra az esőt, a napot és a szelet! Használjatok különböző színű ceruzákat!

- b) A fenti időjárási jelenségek miben vannak a természet segítségére tavasszal?

Jelenség	Növény számára	Állatok számára
eső		
napsütés		
szél		

2. a) Összekeveredtek a betűk. Állítsátok megfelelő sorrendbe az egyes szavak betűit a mondatban! Írjátok le helyesen!

MLEKEEDKI A MÖHÉRÉSKELT SÉ LYSZÉSZESÉSE LIVÁK ZA DŐJÁSÁRI.

- b) Mit jelent a mondat második fele? Mondjatok példákat! Írjátok le, hogy főként melyik hónapra szokták ezt mondani?

3. A táblázat kiegészítésével csoportosítsátok az alábbi szavakat aszerint, hogy melyik hol történik, hol alakul ki! Adjatok nevet az egyes csoportoknak!

dörgés, szivárvány, köd, felhőképződés, lefolyás, villámlás, dér, párolgás, kicsapódás, beszivárgás, eső

4. Mini keresztrejtvény.

A sok eső miatt több helyen alakulhatnak ki...

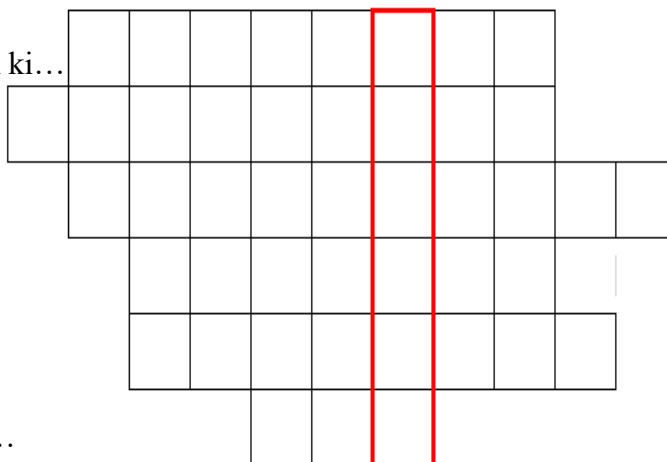
A természet ilyenkor ...

A nappalok hosszabbak, az éjszakák ...

A tavasz más néven:

A szilárd csapadék ekkor már ...

A legjellemzőbb hulló csapadékfajta az ...

Név: _____

Osztály: _____

TAVASZ

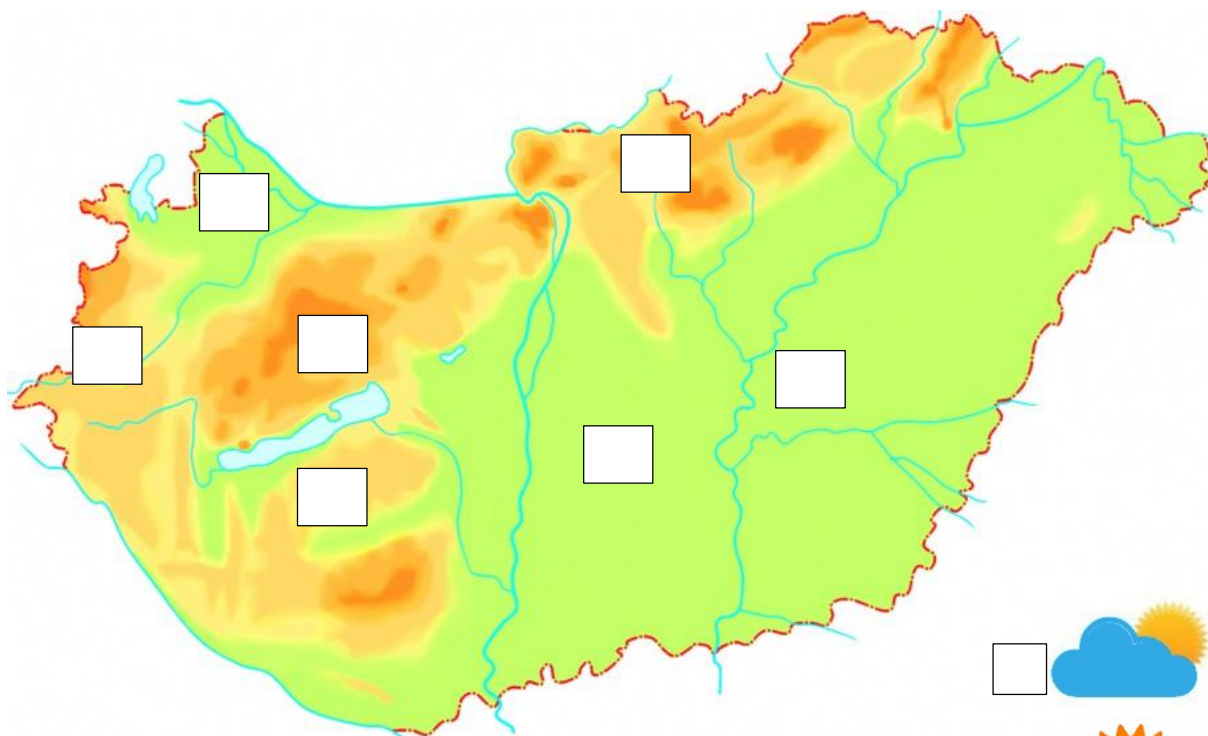
1. Magyarázzátok meg röviden a következő fogalmakat!

szél	_____
napsugárzás	_____
csapadék	_____
hőmérséklet	_____
záporosó	_____
szemerklés	_____

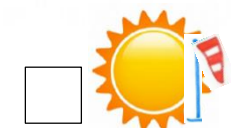
2. Az alábbiakban tavasszal kapcsolatos népi időjósításokat olvashattok, amelyek sajnos összekeveredtek. Kössétek össze különböző színű ceruzával az összetartozókat, majd beszéljétek meg a jelentésüket!

Ha Ildikó (márc. 10.) napján fagy...	...savanyú a szőlő.
Gergely napi szél (márc. 12.)...	...zsákban hozzák a meleget.
Orbán napi (máj. 25.) eső...	...Pongrác, Szervác, Bonifác (máj. 12., 13., 14.).
Amilyen az idő ezen a napon (ápr. 12.)...	...Szent György napig él (ápr. 24.).
Fagyosszentek időszaka: ...	...ennek ellenkezője várható a következő negyvenen.
Sándor, József, Benedek (márc. 18., 19., 21.)...	...40 napig lehet fagy.

3. a) Itt láthatjátok Magyarország domborzati térképét. A nagyobb tájakat már tanultátok, ezért írtátok be a nevüket a táblázat megfelelő sorába, ezután pedig a hozzájuk tartozó betűjeleket vigyétek fel a térképre!

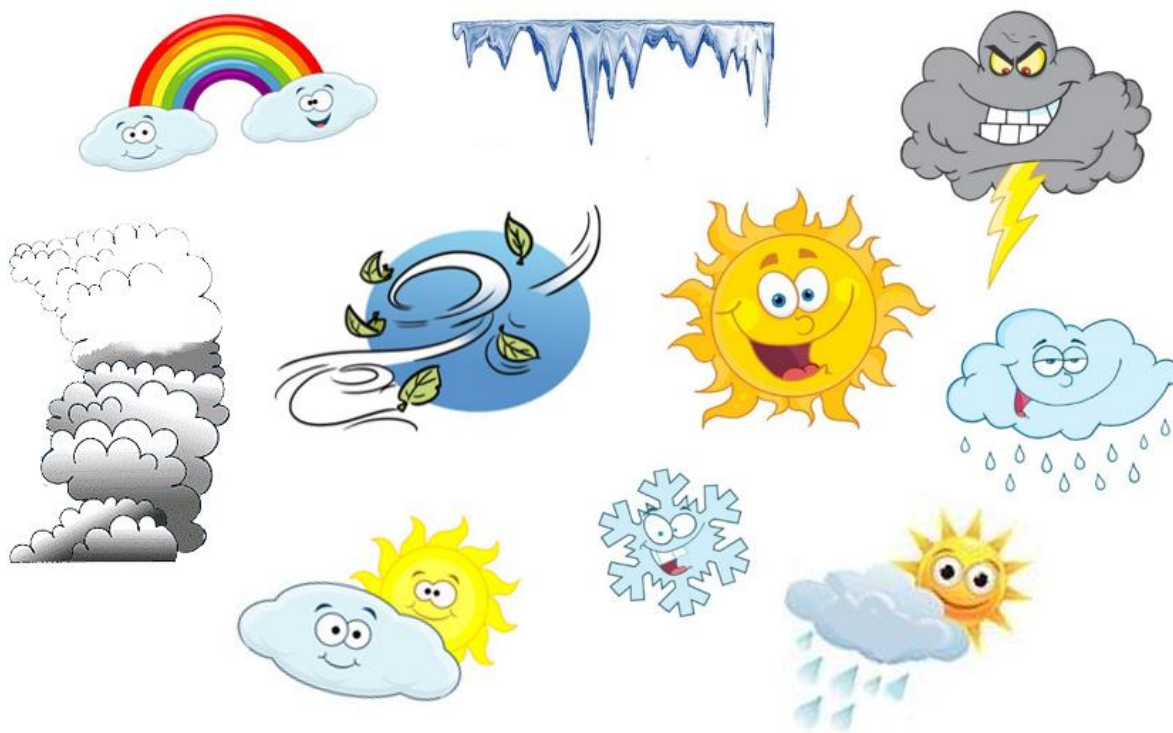
A. Az ország keleti, délkeleti részében túlnyomóan napos az idő, 20 °C.	
B. Az északi hegyvidékek napsütését időnként felhők zavarják meg, 19 °C.	
C. Nyugaton hideg front érkezése várható, ott már erősen borult az ég, 14 °C van és erősödő nyugati szél a jellemző.	
D. A középső országrészen derült az ég, 20-21 °C a jellemző.	
E. Az északnyugati síkvidéken gyenge szél fúj és kissé borongós az időjárás, 17 °C.	
F. A Balaton fölött egyelőre gyenge a szél, de szikrázó napsütés tapasztalható, 20 °C.	
G. A magyar tenger déli részén is nyugodt, napos az időjárás, 20-21 °C körüli a hőmérséklet.	

- b) Hol, milyen az időjárás? Írjátok a szimbólumok mellé a megfelelő betűjelet az előbbi táblázat alapján!

NYÁR

1. Karikázzátok be azokat az időjárási jelenségeket, amelyek nyáron előfordulhatnak!

2. Jelöljétek a négyzetbe írt X-szel a megfelelő állításokat!

Hazánkban nyáron...

- ☐ ...rövidebbek a nappalok, és hosszabbak az éjszakák.
 - ☐ ...rövidebbek az éjszakák, és hosszabbak a nappalok.

Milyen következménye nem lehet a sok csapadéknak?

- ☐ aszály (vagyis hosszú ideig tartó szárazság)
- ☐ sár
- ☐ árvíz

Melyik igaz az alábbi állítások közül?

- ☐ A felhők mindig adnak csapadékot.
- ☐ Vannak felhők, amelyek adnak csapadékot, és vannak, amelyek nem.

Ha a zászló északi irányba lobog, akkor honnan fúj a szél?

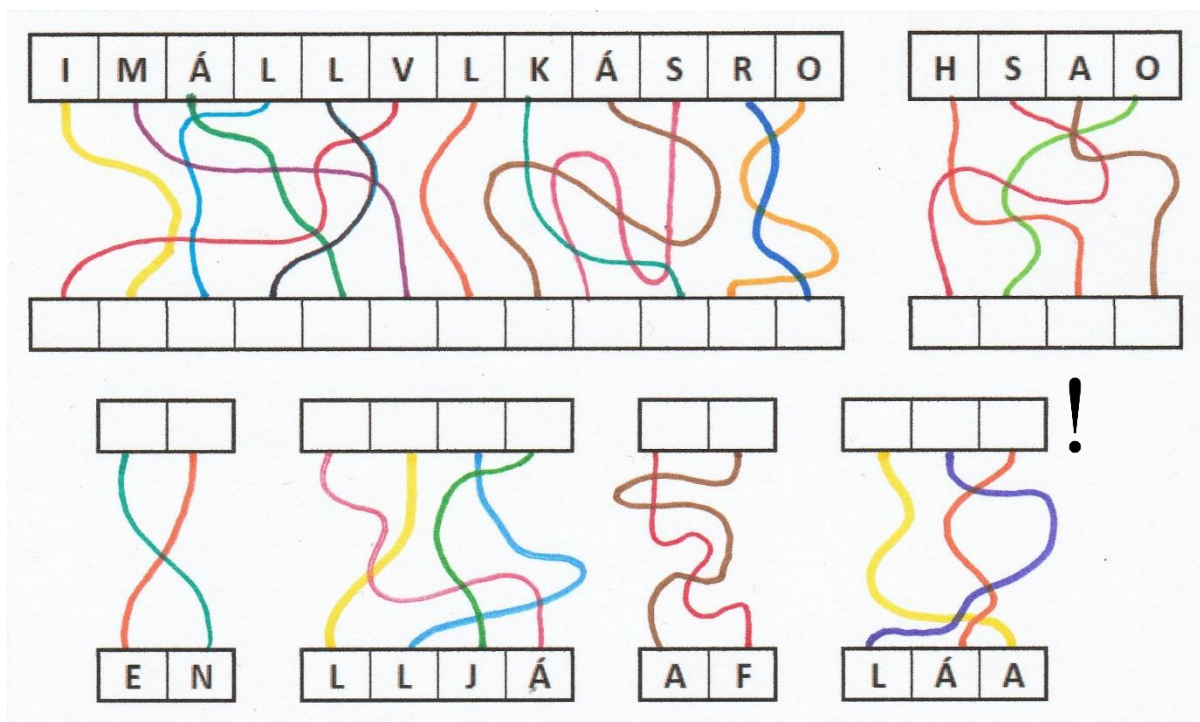
- ☐ déli irányból
☐ keletről

3. Találós kérdés. A megfejtést rajzoljátok le!

Híd, de sosem építették.
 Hét színe van, egy se festék.
 Földből nyúlik mindkét vége,
 Mégis felvezet az égbe.

4. Ha a megfelelő helyre íjátok a betűket, akkor egy nyári balesetmegelőzési jó tanácsot találhattok a rejtvényben. Ha megvan, íjátok le a vonalra is, majd beszéljétek meg, hogy ez miért fontos!

NYÁR

1. Találjátok meg a kódoknak megfelelő betűket, majd írjátok be a megfejtést a négyzettrácsokba! Beszéljétek meg, mit jelent!

1) c-6	15) c-3
2) g-5	16) f-6
3) a-1	17) h-1
4) h-5	18) a-7
5) c-2	19) e-7
6) h-8	20) c-5
7) c-1	21) d-8
8) e-7	22) f-7
9) c-5	23) d-5
10) e-3	24) h-3
11) e-7	25) a-1
12) a-3	26) d-3
13) g-1	27) a-6
14) b-8	28) g-2

	a	b	c	d	e	f	g	h	
8	B	I	K	O	R	D	F	U	8
7	P	Ó	F	Ű	Á	L	K	U	7
6	Í	H	A	Ő	H	T	E	Ö	6
5	J	Ú	R	O	C	Y	N	P	5
4	Ő	Ü	M	L	Á	Ú	J	V	4
3	S	C	Y	V	Z	Ü	É	G	3
2	É	E	S	B	Ö	Í	Z	Ű	2
1	A	N	G	I	Ó	D	M	T	1
	a	b	c	d	e	f	g	h	

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.						

2. a) Ötleteljétek! Miért lehet veszélyes a nyári időjárás?

b) Miért lehet hasznos az időjárási adatok rögzítése és az előrejelzés? (Segítenek a táblázat egyes pontjai)!

3. Megfigyeltétek már, hogyan alakul ki egy hosszú, heves esőzés, vagyis a zivatar? Számozással állítsátok sorba az eseményeket! Használjátok a tanultakat!

- ☐ dörög az ég
- ☐ egyre magasabb felhők képződnek
- ☐ a meleg levegő felfelé áramlik
- ☐ elered az eső
- ☐ erősödik a szél
- ☐ a napsugárzás hatására a levegő erősen felmelegszik
- ☐ villámlik
- ☐ a pára kicsapódik, felhővé áll össze

4. A különböző természeti jelenségek a hasznunkra is válhatnak. Melyiket hogyan állíthatnánk a szolgálatunkba? Engedjétek szabaddá a fantáziátokat és írjatok egy-két példát mindenhová!

eső: _____

szél: _____

napsugárzás: _____

egyéb (mit, mire?): _____

NYÁR

4. Karikázzátok be, milyen tényezők befolyásolják az időjárást! Beszéljétek meg röviden, miért!

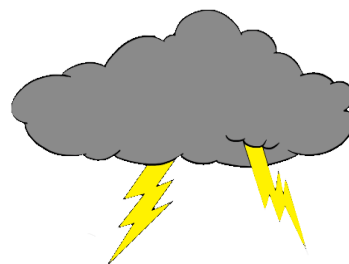
5. Mit jelentettek régen az alábbi nyári hónapok? Kössétek össze a megfelelővel és próbáljátok meg kitalálni, hogy miért ezeket a neveket kapták!

Hónap neve
Június
Július
Augusztus

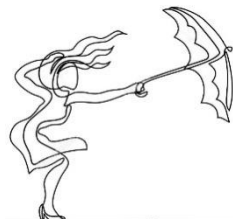
Régi magyar neve	Székely elnevezés
kisasszony hava	új kenyér hava
nyárelő hava vagy Szent Iván hava	Napisten hava
Szent Jakab hava	áldás hava

6. Válaszoljatok az alábbi kérdésekre!**Mi a különbség a zápor és a zivatar között? Jelöljétek X-szel!**

- ☐ A zivatar elektromos jelenség, a zápor csak csapadék, nincs benne villámlás.
- ☐ A zivatar tavasszal jellemző, a zápor ősszel.
- ☐ Zivatarkor több csapadék hullik a földre.
- ☐ A zápor rövidebb ideig tart, mint a zivatar.

Melyik az erősebb? Számozással állítsátok sorba!

- ☐ szellő
- ☐ orkán erejű szél
- ☐ viharos szél
- ☐ élénk szél

Mi jellemző a szitálásra? Tegyetek X-et a megfelelő helyre!

- ☐ Heves, rövid ideig tartó folyamat, az esőcseppek igen nagyok.
- ☐ A csapadékelemek kis intenzitással esnek, a cseppek nagyon kicsik.
- ☐ Mérsékelt intenzitású, és tartós folyamat, az esőcseppek már nagyobbak.
- ☐ Esőcseppek és olvadó hókristályok keveréke.

Nyári hajnalokon harmat képződik. Milyen halmazállapot-változás történik közben?

- ☐ a víz megfagyása
- ☐ a víz párolgása
- ☐ a vízpára lecsapódása

7. Lehet-e hasznosítani az időjárás jelenségeit? Ha igen, hogyan? Írjatok példákat!

Név: _____

Osztály: _____

IDŐJÁRÁS MEGFIGYELÉSI TÁBLÁZAT

		1. osztály	3. osztály	8. osztály	7. osztály	4. osztály	2. osztály	1. osztály	5. osztály	6. osztály
		DÁTUM	HŐMÉRSÉKLET (°C)	PÁRATARTALOM (%)	LÉGNYOMÁS (hPa)	SZÉLERŐSSÉG (km/h)	SZÉLIRÁNY	CSAPADÉK FAJTÁJA	CSAPADÉK MENNYISÉGE (mm)	ÁTLAGHŐMÉRSÉKLET (°C)
ŐSZ	1. HÉT									
	2. HÉT									
	3. HÉT									
	4. HÉT									
TÉL	1. HÉT									
	2. HÉT									
	3. HÉT									
	4. HÉT									
TAVASZ	1. HÉT									
	2. HÉT									
	3. HÉT									
	4. HÉT									
NYÁR	1. HÉT									
	2. HÉT									
	3. HÉT									
	4. HÉT									

Név: _____

Osztály: _____

MEGFIGYELÉSEK a rögzített adatok alapján (pl.: népi időjóslásokkal kapcsolatban):

[illegible]

